

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:r 15.

Fredagen den 12 april 1889.

2:dra årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitrad (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösnnummerförsäljning.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11 och 4—5. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Infaller helgdag på fredagen, ut- gifves tidningen näst föreg. eller nästfölj. söckendag.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i boklädorna samt å tidningskontoren</p>
---	---	--	---	--

Eva Wigström.

(Ave.)

Herr redaktör!

Då ni nödvändigt vill skicka ut det här porträttet till Iduns läsarinna, var det verkligen mycket klokt att anlita mig till att skriva något om originalet, ty det hade nog blifvit svårt för en annan människa att finna stoff till texten.

Sjelf vände och knådade jag den smula ämne, jag hade att tillgå, men kunde dock ej få ut mera deraf än: född 1832 d. 24 december; gift 1855 d. 24 juni; mor till två flickor, hvilka båda lefva, bor fortfarande hos min man, som har helsen och mår bra, liksom jag sjelf. Det är ju ytterst tarfligt, eller hur?

Men när förlägenheten är som störst, är räddningen derutur som närmast. Här kom den i form af en fråga om *bättre och sämre flickor*; en fråga, som för mig hade stort personligt intresse, ty den tvang mig att spörja mig sjelf: har du varit en *bättre flicka*, min kära Ave, eller hur hänger det egentligen ihop med den saken?

Svaren i Idun på nämnda fråga hafva blott varit egnade att slita mig emellan en svag ljusning af hopp och en stark, mörk fruktan, och därför vill jag nu begagna mig af detta tillfälle att framlägga min sak inför välvilliga lä-

sarinnor, utan att därför begära omröstning i ärendet.

Min far var en fri skånsk bonde, och min mor tillhörde, liksom han, gamla odalmannaätter. (Som man ser, börjar det betänkligt.) Vi voro tio syskon, och hushållet bestod under de senare åren af 40 à 50 personer. Fa-

miljen var visserligen vän af »rent linne och kalla tvagningar i djupaste hvardagslag»; vi öppnade fönstren anständigt, och alla egde ett visst skönhetssinne, hvilket allt jag i en af artiklarne i Idun funnit framställt som villkor för att räknas bland bättre flickor; men om vi ändå utgjorde en »kulturfamilj»,

det vågar jag ej afgöra. Det jag nu kommer att säga om mig sjelf, är mycket nedslående för min egen sak, ty jag har hvarken »genomgått något qvinligt elementarläroverk» — hvilket kanske kunde ursäktas af det förhållande, att sådana inrättningar för fabrikation af bättre flickor då ej funnos till —, och jag har ej heller »fått motsvarande undervisning i hemmet»; detta hörde också till de villkor, hvilka blifvit framställda som afgörande vid denna fråga. Af hela syskonfloeken är jag den enda, som ej fått någon skolundervisning alls, vare sig i hem eller skola.

Bröderna, de äldsta af barnskaran, hade haft lärare i hemmet, och mina äldre sysstrar hade fått undervisning i stadens skola »för bättre flickor». De yngsta åt-njöto samma förmån; men enligt min fars åsigt var det de skolbildade syskonens pligt att hjälpa mig, som nu stod för tur. Sanningen bjuder mig

tillägga, att han ej hade någon öfverdrifven vördnad för den tidens flickskolor.

En af bröderna — han var för klen till annat arbete — lärde mig läsa, men emedan jag då ej var mer än fyra år gammal, minnes jag ej hans metod, och som hans helsa tidtals kräfde, att han under månader vistades i Danmark hos berömda läkare, gick jag på egen hand, uppmuntrad af far och mor, vidare på kunskapens väg, der för mig idel rosor växte, så vida jag ej för läsningen försummade det arbete, jag hade att utföra i det stora landthushållet. Ty strängt arbete inom och utom hus, med sysslor i de vidlyftiga trädgårdarne, på åker och äng, med lin och ull, spånad, väfnad, söm och mycket annat upptog för små och stora veckans sex arbetsdagar; läsningen tillhörde egentligen söndagen, sedan denna konst var inhemtad nämligen.

Kom så den dag, då föräldrarna ansågo det vara tid för mig att lära skriva. Min bror var då död, alla de andra äldre syskonen voro förhindrade att handleda mig, ty utom det dagliga arbetet, tillkom det oss flickor »att någorlunda ledigt uppträda i sällskapslifvet» i hemmet, der vi esomoftast sågo tillfälliga eller inbjudna gäster af alla samhällsklasser. Men om jag för min del hade »s. k. *savoir vivre*» (också ett af vilkoren), vågar jag ej påstå. Skrifva skulle tioåringen i alla fall lära, och så spatserade jag en vinter till en i grannskapet boende halt åbo, hvilken, på grund af detta sitt kroppslite, i yngre dagar egnat sig åt skolan.

Du gamle, hederlige Nils Kerstensson, hvad skulle du säga, om du stode upp ibland oss och skådade våra skolbarns lärdom! Du hade ej en aning om, att modersmålets stafning lärdes på annat sätt, än genom att läsa det; du pratade aldrig om det du inte visste, utan skötte tyst garfningen af fårskinn till pelsar, lagade seldon eller tillredde det bläck, med hvilket jag och ett par kamrater ritade våra bokstäfver. Och lika tyst som du, satt din vänliga gumma och spann sina blånor, medan från den fyrkantiga jernugnens skifva uppsteg ett litet rökoffer, beredt af en med rödlöksskal och lavendelknopp betäckt sockerbit.

Hvilka harmlösa, lustiga minnen erbjuder ej denna undervisning, eller rättare detta af lärare ostörda sjelfarbete! Men då det är föga troligt, att Nils Kerstenssons bild, utförligare tecknad, skulle bidra till att förskaffa mig rang bland »bättre flickor», får jag se mig om efter något annat att lägga i vågskålen.

Männe det kan hjälpa mig något, om jag anför det sakförhållande, att i hemmet fans ett ansenligt förråd af böcker? Der funnos större historiska verk, liksom också en hel del andra vetenskapliga arbeten, af hvilka min far köpt många på auktioner efter lärde män, så det var ej så märkligt, att äfven filosofiska verk, liksom också läroböcker i främmande språk kommit med.

Min far läste på alla lediga stunder, dock aldrig skönliteratur, om jag undantager ett par af våra skalders arbeten. Men när han gjorde sina årliga sommarresor i affärer till hufvudstaden eller till Gefle, utvidgades vår fritid en smula, och då flöt den aldrig helt utsinade strömmen af skönliteratur starkare in i huset. Genom goda vänners försorg gjorde vi förtrolig bekantskap med många af de mästerverk, hvilkas titlar ungdomen nu lär känna i skolornas högre klasser. Min far — han hette Pål Nilsson — låtsade sig tro,

att vi systrar blott höllo oss till husets bokförråd och ökade detta med nya historiska verk samt goda resebeskrifningar m. m.; men under inga omständigheter tilläts läsningen inkräkta på kroppsarbetet. Välsignelse öfver honom och min kloka, arbetsamma mor!

Min far dog plötsligt, midt i sin ifrigaste bondeverksamhet; hemmet öfverläts af min mor till äldste sonen, som flyttade dit med sin familj, och åt några af oss systrar anvisades nytt hem och ny verksamhet å vår andra egendom, Ramlösa helsobrunn, som skulle bestyras af en dertill utsedd disponent. Och så utbyttes friluftsarbetet nödtvunget mot bad-, brunns- och societetslif, af hvars s. k. nöjen vi dock gjorde måttligt bruk.

Här slutade min flicktid, ty jag gifte mig; valde »i frihet och under ansvar», hvilket sätt jag af erfarenhet kan anbefalla, synnerligast om det tillämpas före giftermålet.

Med ödmjuk bön om förlåtelse för det jag besvärat Iduns läsarinna med att taga kännedom om mina personliga förhållanden, hvilka jag aldrig skulle ha nämt, om ej den här frågan om »bättre flickor» kastat mig in i tviflens mörka natt, anbefaller jag mig och denna min sak i alla goda, upplysta qvinnors benägna välvilja.

Helsingborg i mars 1889.

Ave.

Till hvad den ärade författarinnan här ofvan anfört vilja vi endast erinra om hennes verksamhet inom pressen och literaturen. Oräkneliga äro de uppsatser hon strött omkring sig i en mängd tidningar och tidskrifter och behandlande en mängd frågor, framför allt dock uppfostringsfrågan. För denna fråga hyser fru Wigström det lifligaste intresse, och på detta område har hon samlat betydande erfarenheter, hvilka hon sökt göra fruktbringande i en af henne sedan många år tillbaka ledd privat skola i Helsingborg, den der åtnjuter stort anseende. Sjelf alldeles ovanligt ungdomlig ännu vid fyllda 56 år, intresserar hon sig för allt, som rör ungdomen. Ett område, på hvilket hon derjemte är särdeles bevandrad, är studiet af svenskt folklif. Hennes folklifsskildringar äro förträffliga och hafva rönt berättigadt uppseende såväl inom- som utomlands.

Och hvilken flitig och intressant medarbetarinna fru W. varit i Idun, det veta våra läsarinna sjelfva. Ave och Mathilda Langlet äro två förf.-namn, som för Iduns läsekrets blifvit synnerligen kära. Otaliga äro ock de uppmaningar, som ingått till oss, att i Idun intaga de ärade författarinnornas porträtt. Efter åtskilliga fäfänga öfvertalningsförsök hafva vi nu ändtligen lyckats erhålla en fotografi af Ave, och vi kunna nämna, det god utsigt finnes för, att vi snart också skola kunna presentera fru Langlet.

Mellan himmel och haf.

Högt öfver bogen saltskum stänker,
snabt öfver svallande fjärd det går;
då och då en fiskmåls sig sänker,
spanande lofvar kring slupen slår.

Svept i schal i för'n hon sitter,
litar på styrman i blå kavaj,
tycker sig se i vågens glitter
fenor blixtra på hvalfisk och haj.

Stundom ned i de gröna djupen
dyka de båda en kort sekund —
men i den nästa sträcker slupen,
glänsande hvit, mot blånande sund.

O, der ute ej skär och bankar,
endast himmel och haf de se,
och i lifsglada, friska tankar
här sin tro de hvar andra ge!

Daniel Fallström.

Må exemplen tala!

Verklighetsbilder.

Af Clara Romdahl.

Prisbelönade vid Iduns femte täfning.

Id en vårexamen med lärjungarne i högsta klassen i Y. elementarläroverk för flickor kunde det ej undgå en uppmärksam åhörare, hvilken ojemnhet i kunskaper som var rådande bland de utgående eleverna.

Ja, det gjorde åtminstone på mig ett pinsamt intryck att tänka på, hurusom alla dessa flickor hädanefter hade anspråk på att anses vara ganska bildade qvinnor, ehuru flere bland dem med sina examenssvar bevisat, att de nu gingo allt för tidigt från mästaren.

Men hvadan kom sig detta? Att det ej var skolundervisningens fel, intygade de kunniga, intelligenta och pigga eleverna på ett glänsande sätt. Orsaken till den rådande ojemnheten, sades mig, hade sin grund deri, att just de der »svaga» eleverna i regel endast gått några få terminer i skolan, efter att förut meddelats mer eller mindre god enskild undervisning. Och när så föräldrarna kommo för att anmäla dem till inträde i skolan, så stipulerade dessa vanligen som vilkor, att deras — oftast fjorton- à femtonåriga döttrar — skulle intagas i näst högsta klassen. Hvarom inte, så togo de barnen med sig hem till landet igen för att fortsätta för »guvernanten». »Ty att låta dem läsa bland de små, kunde aldrig hända.»

Men som, tyvärr, den privata läroanstaltens ekonomi i hög grad var beroende af lärjungeantalet, så var frestelsen ganska stor att ej, annat än i yttersta nödfall, afsäga sig någon elev. Hvilka sorgliga följder detta kunde hafva för framtiden, besinnade man ej.

Men ännu några ord om den ofvan nämnda examen.

Medan jag under en rast samtalande just härom med skolans rektor, observerade jag, huru en af lärarne talade med den ena efter den andra af de nu utgående eleverna, samt äfven hurusom hans uttrycksfulla ansigte blef allt allt dystrare och dystrare.

Som jag var hans vän, anförtrödde han mig snart orsaken härtill.

»Lade du märke till, huru hemskt okunnig i mina ämnen den der blonda flickan var?» frågade han mig strax derefter. Och mitt svar lydde: »Ja, det bara förvånade mig, att du lät henne hålla på så länge, när hon inte kunde något.»

»Det gjorde jag,» svarade han, »för att offentligen bevisa, att mitt C var ett rättvist

betyg, trots moderns påstående, som säger, att hon har läshufvud och är skapad till lärarinna.»

»Men flickan har väl mera sjelfkänedom än så,» invände jag. Och nu fick jag veta, att han vid samtal med flickan fått höra, huru hennes föräldrar, mot flickans önskan, gått i författning om att skaffa henne lärarinneplats och det till på köpet hos en broder till mig.

Jag stod som förstenad. Skulle denna okunniga och, hvad värre var, synbart för studier ointresserade flicka kanske komma att totalt förderfva läslusten för mina kära små brorsbarn. Ty var det väl möjligt, att hon, som under sin egen sista examen tedde sig så slö, likgiltig och dum, skulle kunna uppväcka håg för studier hos andra.

»Nej, tusen gånger nej,» ropade det inom mig,

Och med hela öfvertygelsens värma besvor jag sedan min svägerska att skaffa sina barn en dugligare lärarinna. Men förgäfvades. »Flickan såg söt och anspråkslös ut, hade lofvat att hvarje ledig stund hjälpa till i hushållet,» sade hon samt ville lugna mig med, att det inte behöfdes så mycket kunskaper för att undervisa nybörjare. Jag märkte, att det tjenade till intet att resonnera. Hon tyckte, att »affären» var lysande, och jublade vid tanken på att få sig ett biträde i hushållet.

Då jag följande vår gästade min brors familj, hade jag tillfälle att få se frukterna af den »husliga» lärarinnans verksamhet.

»Nå, barn, är det roligt att hafva börjat läsa?» frågade jag mina små lifliga brorsbarn.

»Nej, hu då!» svarades i korus.

»Men nog är väl eder lärarinna snäll mot er?» sporde jag vidare.

»Ja, men i synnerhet när vi koka knäck, se det är en sak hon är skicklig till, det,» svarade Ragnar, äldste gossen.

Jag frågade icke vidare, utan beslöt att följande dag åhöra en lektion. Vid mitt inträde i skolrummet i och för detta syftemål öfverraskade jag lärarinnan med att finna henne liggande på soffan. Hon höll ett bref i handen.

Vid ett bord sutto de två yngsta barnen och skrefvo. På en stol bredvid lärarinnan satt Ragnar och läste innantill ur folkskolans läsebok.

»Är det någon ni önskar tala vid?» frågade den unga flickan och reste sig upp.

»Jag önskar endast få höra, hvilka framsteg de kära småttingarne gjort,» svarade jag och slog mig ned i gungstolen.

»Åh, det är intet att höra än,» svarade hon förläget.

Och jag fann, minut efter minut, att hon talade sanning. Bland annat kom jag att få höra det sätt, hvarpå hon undervisade i kristendom. På ett kallt, ointresserad, ja, rent af liknöjdt sätt behandlade hon detta så viktiga ämne. Och barnen bara gäspade och sågo sömniga ut. Då jag reste mig upp för att gå, beklagade hon, att jag just skulle komma att få höra »ett så tråkigt ämne». Jag medgaf, att jag haft otur och lofvade komma igen. Dagen derpå bevestigade jag en räknelektion. Den artade sig att blifva lika odräglig som kristendomstimmen. Stackars min lille Ragnar, hvad han svettades och pinades; men någon reda och klarhet kom han ej till i fråga om sin räkning, huru han än bjöd till. Undervisningen saknade all metod och var oklar och dunkel i högsta grad. »Att lära barn räkna är det ledsammaste som fins,» hette det nu från lärarin-

nans sida. Jag gjorde en tyst bugning och försvann, ty att tacka för den åhörda lektionen var jag ej nog falsk att göra. Men deremot gratulerade jag i mitt hjerta barnen, då jag kort derpå fick höra, att deras lärarinna till följd af sitt snart blifvande giftermål skulle flytta till midsommaren.

»Kan du tänka dig värre galenskaper,» sade min svägerska kort härefter, och berättade vidare, att hennes man, henne ovetande, gått och skaffat dem på halsen en onödigt lärd och dyr guvernant. »En som är alldeles olämplig och har betingat sig rättighet att disponera sina lediga timmar till egna studier,» fullföljde min svägerska misslynt. »Tacka vill jag den förra; henne hade jag nytta utaf, det var annat det,» slutade hon.

»Få se, om inte du blir ännu mera belåten med den nya lärarinnan ändå,» sade jag tröstande och i mitt hjerta glad i hoppet, att de kära små nu skulle få bättre håg att läsa.

Det led mot jul, och enligt löfte reste jag att tillbringa denna högtid på min broders landegendom.

Det första jag kom in i salen, märkte jag, att min kära svägerska var ledsen. »Kan du tänka dig värre dumbheter,» började hon, och så följde en lång jeremiad öfver, att guvernanten anhållit att så här midt i julstökot få kalla examensvittnen att höra på barnens examen. »Och nu vill gubben min,» tillade hon, »att prosten och härads höfdingen skulle inbjudas för sådant lappris skull. Följden blir, att jag får afbryta slagten för att se dem på middag,» fullföljde hon vidare och såg ytterst förgrymmad ut.

»Håll du gerna en liten trefflig festmiddag i glädjen, att du fått en så nitisk och samvetsgrann lärarinna åt dina barn,» svarade jag.

»Jo, vackert samvetsgrann; hon har då inte sytt i så mycket som en knapp eller lagat en strumpa åt oss, nej, inte så mycket som hjälpt till att duka ett bord en gång,» tillade min svägerska förtrytsamt. Och derpå höll hon en lofsång öfver förra lärarinnan: »hon hade gjort nytta, hon, utan att göra väsen och bråk af sin lärdom jemt». Efter detta loftal gick min svägerska ut, och jag lät henne gå utan vidare invändningar, ty hvartil tjenar det att orda i undervisningsfrågor med henne? Det hade varit lika förspild möda som att läsa Cicero för en hottentott.

Deremot hade jag, i afvaktan på min brors hemkomst från jagten, ett behof att genast lära känna den misskända, men säkert förträffliga lärarinnan.

Jag gjorde mig ärende med att fråga efter Ragnar, som jag ville bedja om en tjänst.

Hon var emellertid ensam inne i rummet. Barnen hade vid min ankomst fått en stunds permission och hade ännu ej infunnit sig i skolrummet. Vid mitt inträde satt den unga lärarinnan djupt nedböjd öfver en griffeltafla. Hon var så fördjupad i att skriva på taflan, att hon ej märkte, att någon kom. Slutligen röjde jag min närvaro. Vi blefvo presenterade af och för hvarandra. — »Förlåt att jag hvarken hörde eller såg, att någon kom,» sade hon samt redogjorde för de bekymmer hon hade i och för att få Ragnar att blifva road af räkning. Hon hade just vid mitt inträde suttit och skrivit upp några tal åt honom. Hon visade mig dem. Jag såg den möda, hon nedlagt för att hitta på något roande. Han hade nu fått i uppgift att dela ut julhögar åt sina syskon och sig. De sexton nötterna skulle delas i lika många delar som

barnen voro. Kakor, russin och mandel äfvenså. Hon såg, att jag med intresse läste på taflan, och sade förklarande: »Jag vet ej om det är dumt; men jag tror att blotta siffrorna äro för abstrakta och ointressanta för Ragnar. Och det är min pligt,» tillade hon, »att till hvarje pris få honom road af räkning, så väl som af hvarje annat läroämne.»

Jag frågade henne nu, om barnen visade håg för studier. Och fick till svar: »Det syntes mig ej så till en början. Men nu Gudskelof äro de ganska uppmärksamma.»

Och så återgick hon till Ragnars räkning. »Bara jag egde förmåga att klargöra hans små uppgifter riktigt tydligt,» sade hon och fullföljde: »ty huru skall han annars kunna reda sig här i världen, blir inte grunden god, ramlar hela byggnaden.»

»Ni har rätt, min fröken,» svarade jag, och uttalade min tacksamhet för det lefvande intresse hon tycktes egna sina elever. »O, ni kan ej ana, huru orolig och ängslig jag dagligen är, för att ej mina lektioner skola vara nog intresseväckande och lärorika för barnen,» svarade hon ödmjukt och fortfor vidare, »jag dömer alltid mig sjelf, hvarje gång de små stackarne se ohågade ut. Och oftast finner jag i så fall, att samvetet svarar »skyldig.»

I det samma hördes steg i trappan. Ett, tu, tre voro barnen församlade kring bordet för att återtaga den afbrutna läsningen. Lärarinnan bad mig taga plats, och jag stannade och åhördde den förträffligaste lektion i geografi jag någonsin hört. Först förhördes lexan. Derpå bad lärarinnan den lille Ragnar att med egna ord göra en liten resebeskrifning öfver det län, han haft i läxa. Och med kartan till hjälp redogjorde han på ett om intresse vittnande sätt för, huru man klokast borde färdas fram der i trakten. Han omtalade då, i hvilka väderstreck städerna lågo från hvar andra, hvilka historiska tilldragelser der timat, och hvilka sevärdheter der funnos. Och egendomligheterna i fråga om natur och folk tycktes den lille parfveln också hafva litet reda på att döma af det lilla sakrika föredraget.

»Det låter som om du varit i Dalarna,» utropade jag till den lilla berättaren.

»Ja, min önskan och sträfvan är, att han skall känna sig lika intresserad för de orter han läser om, som om han sjelf genomrest dem,» sade lärarinnan och smekte sin lilla elev på hufvudet.

»Men huru kan ni få i honom allt det der?» frågade jag.

»Jo, före genomgången af ny lexan har jag studerat den sjelf. Och när vi så gå i genom den samma, så berättar jag med ledning af större läroböcker litet af hvad jag anser kunna intressera honom, och på så sätt blir den torra geografilexan ofantligt mycket roligare,» sade hon. »Och så fastna lexorna i minnet, om de läras med lust och fröjd,» tillade hon.

Jag medgaf, att hon hade rätt; ty jag tyckte mig hädanefter aldrig kunna glömma Dalarna. Och skulle då ej Ragnar minnas det? Han som på sina förmenta ströftåg i andanorn badat i Runn och fiskat i Siljan och gjort sig förtrogen med Utmelands källare, ja, alla de ställen Gustaf Vasa gästade. Efter geografilektionen följde en kort rast, hvarpå Ragnar skulle ha historia, hvilken lektion småbarnen skulle tyst åhöra. Och så lifligt och intressant som lärarinnan höll den samma, kunde de ej annat än skatta sig lyckliga att närvara.

Hon förevisade teckningar och kartor, be-

rättade små älskliga drag, som varit karaktäristiska för den svenska konung hon så godt som föreläste öfver. Ja, hon framställde bilder af sin hjälte (Gustaf den andre Adolf) så lefvande och intresseväckande, att barnen började få riktig kärlek till den store monarken.

Två dagar senare bevistade jag jemte de öfriga vittnena barnens examen. Den gick förträffligt. Synnerligen roligt tyckte vi det var, när lille Ragnar fick i uppdrag att citera Gustaf Vasas afskedstal till riksens ständer. Först såg gossen blyg ut; men så gick lärarinnan och ropade in hans syskon. »Han saknar visst sitt auditorium», sade hon. Han brukade nämligen låta småsyskonen föreställa dem han talade till, antingen han skulle för »odalmännen» citera Thorgnys tal, eller som nu vara Gustaf Vasa. Hon hade på så vis fått Ragnar att mera dramatiskt och kraftfullt citera de store människens tal.

»Glöm oss andra och tala nu med ljudlig röst till ständerna», sade hon. Och Ragnar gjorde, som hon bad; ty sedan han väl satt sig in i sin roll, så lyckades han på ett utmärkt sätt föra Gustaf Vasas talan.

Men roligast var dock att höra det varma, hjertevärmande sätt, hvarpå hon undervisade i kristendom. Hon tycktes med hela sin själ uppgå i sitt ämne. Hvarje hennes ord egde makt att tränga till hjertat; men så voro de också sprungna ur hennes egen af en varm gudsfruktan uppfyllda själ. Ja, hon ådagalade i hela sitt uppträdande, att hon förstod vigten af att handleda dessa små evighetsvandrare, som lemnats i hennes vård.

Och gifve Gud, att ingen, ingen, som ej förstår vigten, betydelsen och målet med undervisningskallet, egnade sig deråt. Ty inga pappersmeriter och kunskaper kunna ensamt skapa en nitisk och pligtrogen lärarinna.

»Ur småskolelärarinnans lif.»

Varma voro de ord, som författarinnan till styc- ket med ofvanstående rubrik fälde för småskolelärarinnan. De vittnade om ett intresse och deltagande, hvilka ej ofta falla på hennes lott. Vore detta mera allmänt, skulle arbetet i skolan blifva lättare samt ansvaret och bördan mindre tung, än hvad nu många gånger är fallet. Barnen äro i den ålder, som de innehafva vid inträdet i småskolan, mera lättböjda och snälla, än då de blifva äldre; men det oaktadt höra de och förstå, hvad som är ondt. Illa göra därför föräldrar och uppfostrare emot så väl barn som lärarinna, då de måhända genom ett tanklöst yttrande, rubba det förtroende dessa obetingadt måste hafva, så vitt lärarinnan skall kunna hoppas någon frukt af sitt arbete.

Om hemmet samverkade med skolan, komme båda att känna hvarandra, och det vunnas, att barnen senare innerligen slöto sig till lärarinnan, och att denna kände sig mindre ensam. Stundom händer, i synnerhet på landsbygden, der arbete utom hus föreligger, att föräldrarna i hemmen ej ens fråga efter, hvad barnet har till hemarbete. Då därför detta ej kan hjälpa sig själft och måhända ej har lust, kommer det till skolan lika okunnigt, som det gick derifrån. Är lärarinnan nitisk och ej öfverser med bristerna, låter hon barnet lära sig under hennes särskilda uppsigt eller, med andra ord, ger det baklexa. Upprepas detta ofta, händer ej sällan, att föräldrarna i barnets närvaro uttrycka sin missbelåtenhet med lärarinnans »kitslighet».

Ännu bittrare blir förhållandet, om lärarinnan, då hon uppbygger alla sina krafter för att bibringa barnet det, som är godt och nyttigt, ändock får höra, att hon ej fullgör sin pligt. Så t. ex. befunno sig i en skola tvänne syskon, ytterst svagt utrustade å hufvudets vägnar. Lärarinnan egnade dem särskild undervisning, så mycket hon kunde utan att åsidosätta de öfriga barnens. Resultatet blef ändock ej bättre, än att de vid uppflytningen måste stanna kvar i samma klass. Då infann sig barnens fader

och utför i de bittraste förebräelser, för att lärarinnan ej lärde hans barn något. »De voro ej sämre i förstånd än andra.» Och han tillade, att, om hon ej ändrade sig, skulle han anmäla hennes lättjefullhet för skolrådets ordförande.

På hennes uppmaning att någon gång besöka skolan och höra på undervisningen, svarades, att »han ej hade tid». Lärarinnan kunde ej utträtta mera för hans barn, än hon gjort, och blef anmäld. Till lycka för henne erhöill hon tröst och uppmuntran af sin förman i stället för varning.

En annan gång hade en gosse gjort sig skyldig till oordentlighet under vägen från skolan, hvilket bestraffades af lärarinnan med $\frac{1}{2}$ timmes qvarsittande. Gossen bättrade sig icke, och då föräldrarna frågade efter orsaken, hvarför han ej förr kom hem från skolan, svarades det, att lärarinnan tvingade honom att för hvarje dag sitta kvar långt efter det lektionerna voro slut, fastän han ej begått något fel. Den lilla blef tröstad med, att han ej skulle behöfva gå hos den orättvisa lärarinnan, utan få vara hemma. Då fadern sedermera kom för att hemta barnets tillhörigheter från skolan och lärarinnan försäkrade honom, att det narrats, ville han icke höra på. Först då församlingens pastor uppträdde till hennes försvar samt påvisade det skadliga för barnet i ett dylikt handlingssätt af föräldrarna, blef upproret stilladt.

Detta är ju blott skuggsidor, kan många tycka. Det är så. Men de äro här framställda för att visa, hvilka svårigheter stundom möta dem, som egnat sig åt lärare- och lärarinnekallen.

Hafva vi något dyrbarare, som ligger hjertar närmare än våra barn? Kunna vi med lugn och ro lemna dem ett ögonblick utan att veta dem vara i godt förvar? Äro de sjuka — huru bäfva vi icke för utgången! Dock — är icke deras själ lika så mottaglig för sjukdomsfrön, hvilka kunna blifva upphof till det största förderf. Derfor, fader eller moder, följ ditt barn så länge du kan! Skolan blir dess första erfarenhet utom hemmet. Gör dig förtrogen med den, som jemte dig skall uppfostra oah lära det.

F. d. Lärarinna.

Morgondrägten.

»Din morgondragt bör alltid vara sådan, att du kan låta se dig af hvem som helst.» Denna lärdom gaf min goda mor mig ofta, men lika ofta slog jag den med en sextonårings hela flyktighet i vädret. »I dag kan det inte komma någon; alla våra bekanta i grannskapet ha ju nyligen varit här. Och hvem skulle väl annars tidigt på morgonen visa sig i prestgården?» I denna goda tro gick jag ned i trädgården och var just sysselsatt med att taga upp grönsaker till middagen, då min moder ropade på mig. Utan att ana oråd skyndade jag upp på verandan, der jag träffade min mor och — o fasa! — en främmande, ung man, som presenterades som kandidat N. N., som till en af mina föräldrars vänner. Min moder blef också förskräckt, såg jag, och i det hon mönstrade hela min förbryllade person med en hastig, förebrående blick, befallde hon mig att göra i ordning frukosten åt gästen. Jag hade så när sjunkit ned i jorden af blygsel, då jag såg mig i spegeln. Oordentlig och osnygg var jag från hjessa till fot. Håret var okammadt, jag hade ett håll på armen, som på de 8 dagarne, sedan min mor upptäckte det, blifvit allt större och större, mina skor voro snedgångna o. s. v. Hvad hjälpte det sedan, att jag kom in med slätadt hår, i en prydlig dragt och nätta skor? Vår gäst hade ju först sett mig i den andra kostymen, och det första intrycket skall ju vara det varaktigaste. Hvarför hade då min mor ropat upp mig? Hon kunde ju tänka sig — ja, det var just det! Då hennes ord hittills icke medfört något resultat, ville hon ge mig en lexa för lifvet, hvilken, kännbar som den var, äfven verkligen hjälpte.

Från denna stund höll jag min morgondragt proper och ordentlig, och denna ordning

blef snart till vana hos mig. Äfven nu, som husfru, då jag har en hel skara barn, som gifva mig fullt upp att beställa från morgon till qväll, är min enkla morgondragt sådan, att jag kan visa mig för hvem som helst.

Malin.

Teater och musik.

Kungl. operan. Sistlidne lördag återupptogs »Trollflöjten». Den härliga mozartska operan fick denna gång ökad intresse genom en ganska lyckad debut. Sarasstros tacksamma, men maktpåliggande parti utfördes nämligen af en ung hr *Borgstedt*, medlem af k. hofkapellet. Begåfvad med en vacker och klangfull basbariton samt ett ställigt yttre, utmärkte sig debutanten för ett vårdadt och musikaliskt föredrag, tydligt textuttal och god tonbildning. De lägre tonerna voro visserligen något svaga, men kunna nog med tiden och under god ledning vinna i styrka och djup. I mohrens roll, som nu utfördes af hr Rundberg, saknade man hr Rob. Ohlsson. För öfrigt gick operan, om man undantager ett par små missöden, som vanligt förträffligt.

I afton (onsdag) gifves Dahlgren-Randels »Vermäländingarna» för 200:de gången, hvarefter den samma för innevarande säsong nedlägges.

På lördagen gifves Drachmans sagospel »Det var en gång» med den utmärkte danska skådespelerskan fru Hennings i prinsessans roll.

K. dramatiska teatern har tvänne gånger gifvit Ibsens »Ett dockhem» med fru Hennings som Nora. Vi hafva tyvärr ej ännu haft tillfälle se den framstående skådespelerskan, men hoppas till nästa nummer kunna nämna något om hennes uppträdande härstädes. Utom i »Ett dockhem» har hon uppträdt i tre småpjesser, hvarjemte hon vidare kommer att uppträda i »Det var en gång», »Vildanden» m. fl. stycken.

Stockholms musikförening, hvilken inlagt så ovanskliga förtjenster om musiklifvet i hufvudstaden, kommer att nästa långfredag i Storkyrkan uppföra Händels storverk »Messias» i st. f. den sedvanliga »Skapelsen». Solopartierna komma att utföras af fru Edling och fröken Jungstedt, hrr Strandberg och Salomon Smith. Att detta blir en musikalisk högtid, som af ingen verklig musikaliskare skall försummas, kan man taga för alldeles afgjordt.

Den 10 april.

Literatur.

Hos förlagsfirman R. Blaedel & C:o ha utkommit:

Ornamentets bok; en samling stilfulla ornament från alla konstperioder, med förklarande text af H. Dolmetsch; i svensk bearbetning af G. Uppmark. Ett sannskyldigt praktverk, men dock derjemte, hvad mera är, en mönsterbok af verkligt praktiskt värde för konstslöjden i hemmet, för yrkeshandverkaren på de mest skilda områden! 85 planscher med mer än 1000 afbildningar, de flesta utförda i rikt färgtryck, gifva en fullständig öfversigt af ornamentikens utvecklingsgång genom olika tider och inom olika stilarter. Arbetet borde finna väg till hvarje hem, för hvilket icke själva penningutgiften lade oöfverstigligt hinder. Priset — 25 kr — kan ej heller betecknas såsom obilligt i förhållande till verkets dyrbara och solida elegans.

Kortfattad handledning i geometriskt träsnideri eller så kalladt träsnideri i almogestil af Wilhelm Oldenburg. Helt visst en kärkommen hjälpredda för den vackra slöjdens talrika utförelse — eller kanske snarare: blifvande utförelse. Priset, 50 öre, kan ej vara egnadt afhålla någon; och då har man dertill illustrationerna på köpet!

Praktisk lärobok i engelska språket af C. G. Zetterqvist. Detta arbete baserar sig på det s. k. mästerskapssystemet, hvilket pröfvats och befunnits synnerligen lämpligt och ledande till snabt resultat, särskildt för sjelfstudium. Bokens uppställningsform grundar sig förnämligast på Ollendorffska metoden, hvilken anses stå oöfverträffad i förmåga att befrämja lärjungens praktiska framsteg. Kan på det lifligaste rekommenderas åt alla, som inom en jemförelsevis kort tid önska lära det engelska språkets ej blott läsande, utan äfven talande och skrivande.

Af Fahlerantz & Cos Universalbibliotek ha ytterligare häften 7—14 nu utkommit, innefattande följande framstående arbeten:

Chamisso: Peter Schlemihls underliga historia, öfvers. af *Alfred Victorin*;

Byron: Ung Haralds pilgrimsfärd, öfvers. af *A. M. Malmstedt*;

Luther: Om kyrkans reformation, öfvers. af *G. Bergström*;

Sandeau: Fröken de la Seiglière, öfvers. af *Ernst Lundquist*;

Goethe: Egmont, öfvers. af *Bernhard Risberg*;

Heine: Hartzresan, öfvers. af *H. A. Ring*.

Hos samma förlagsfirma har likaledes utkommit:

Kortfattad kokbok med afseende fästadt på billig matlagning af *C. Rathcke*. Författaren till föreliggande arbete har gjort sig ett bekant namn såsom synnerligen både skicklig och kunnig på det kulinariska området. Då han nu stält sin rika erfarenhet särskildt till de enklare hennens och husmödrarnes tjänst, kan man vara öfvertygad, att de meddelade råden och recepten i allt äro tillförlitliga och efterföljansvärda. Bokens uppställning är öfverskådlig och treflig, och ett fullständigt uppslagsregister i dess slut gör den än användbarare. Det nya vikt- och måttsystemet har följts, hvilket vi anse vara både riktigt och helsosamt, då nu dock hvarje husmoder, ju förr dess bättre, måste sätta sig in deri. Tvänne utförliga förvandlingstabeller för vikt och rymdmått underlätta arbetet härmed. Kommer så till alla öfriga förtjenster den ej minsta: bokens prisbillighet (1 kr. 50 öre för 350 spalter text i ett propert band) — och vi våga förutspå, att den skall röna ett varmt mottagande från våra husmödrars sida.

Ett storstadsbarn.

Berättelse för Idun

af Johan Nordling.

(Forts.)

Sida om sida gingo nu de gamla ungdomsvänninnorna, efter många år och vexlande öden så plötsligt återförenade, långsamt framåt efter kajen. Efter den första öfverraskningens ifver inställde sig en förlägen och pålgsam tystnad; den ena hejdades af fruktan, att frågor skulle uppväcka allt för smärtsamma minnen, och den andra, oviss huru hon skulle tolka denna främmande tystnad, kände hjertat beklämmas af en ångestfull åtrå att efter så länge — så oändligt länge — äntligen dock en gång få fullt, med förtviflans öppenhet förtro sig åt *en vän*. Men hade hon längre någon vän, ens i Klara — frågade hon sig med skälfvande oro.

På bådas läppar brände orden, men att gifva dem luft förmådde ingendera — på länge. Till sist, när de hunnit ända ned på Skeppsholmsbron, å hvars räcken de gyllene kronorna glödde i eftermiddagssolen, hejdade sig Klara med frågan:

»Men, kära Ruth, hvart skola vi då egentligen gå?»

Det låg verkligen så mycket af diskret, medlidsam hjertlighet i detta »kära Ruth», att denna med ens kände försagdhetsens band lossas öfver sin tunga; och med en plötslig rörelse af frambrutande smärta föll hon Klara om halsen, lutade det beslöjade hufvudet mot hennes axel och svarade häftigt mellan snyftningarna:

»Gå — gå? Ack, hvart som helst, hvart som helst, der jag ostördt kan få tala, få gråta! Du hysar således ändock — litet medlidande med mig — säg, Klara — säg . . .»

»Stackars, älskade mitt barn, visst gör jag det», svarade Klara enkelt och reste med moderlig ömhet hennes hufvud. »Men först af allt måste du lugna dig och komma i ro. Sedan skola vi så småningom dela dina bekymmer. Du är ju så ung ännu Ruth, nästan som

ett barn, tycker jag, och lifvet är så långt och skiftesrikt. Ännu kan allt bli bra.»

»Ack, för mig blir det aldrig bra!»

»Tyst, Ruth, du får icke säga så i denna ton, det gör mig så ondt att höra det. Och jag tror dig inte ändå. — Nu gå vi vidare ett slag framåt holmen; der är litet skugga och en smula svalka. Det skall göra dig godt, om du ej är allt för trött. Och en sak komma vi öfver ens om — nu, i dag tala vi ej alls om det förflytna. Det behöfs en annan ro och en annan plats dertill.»

Ruth lät sig viljelöst föras. Hennes arm låg tungt på Klaras; denna kände en oändlig, medlidsam ömhet, sådan endast en kvinna kan känna, tända hela sitt inre och blossa upp; aldrig förr, nej, icke ens under den jungfruliga vänskapens gångna vårdagar hade hon förnummit något liknande för vännen. Hon visste icke, *hvad* hon skulle göra för henne, men hon ville göra *allt*.

Och den qvinliga instinkten ledde henne rätt. Medan de, fortfarande tysta, gingo framåt, lade sig en känsla af lisande lugn öfver Ruths sönderslitna sinne, sådan hon icke känt på oändligt länge — lugn, öfver att ha funnit ett hjerta att förtro sig åt; och när de hunno öfver till andra sidan af holmen, der Djurgårdslandets sjöbodas speglade sig i den ljumma fjärden och ångfärjan drog en bred strimma af skiftande bubblor och skum tvärs öfver viken, lyfte sig verkligen den första aningen af en sval aftonbris från vattnet och kom dem till mötes med sin svalka. Båda drogo djupt efter andan, och Ruth lyfte, för första gången, på sitt täta flor.

Då Klara fick se den andras ansigte obetäckt, fick se de fina regelbundna dragen så härjade af sorg, de barnsliga, klara ögonen så dunkla af fördolda tårar och den genomskinliga hyns blekhet, mot hvilken skuggorna under ögonen tecknade sig skarpt, var det nära, att hon icke kunnat återhålla ett utrop af bestörtning. Men hon hejdade sig verkligen i tid och sade endast:

»Du ser verkligen bra trött ut, stackars Ruth. Åh, hvad en tids hvila på det sköna landet skall göra dig väl!»

»Ja, det skulle det nog — kanhända! Men ännu vet jag ingenting om, hur allt kommer att gestalta sig för mig. Jag har rest i ett sträck i fyra dygn, knappast sofvit en timme ordentligt på vägen och kom till Stockholm i morse.»

»Från Paris?»

»Nej, från Menton.»

»Och din — man?»

Ruth ryckte till.

»Nej, nej», fick Klara brådt, ifrig, förskräckt öfver sin oförsigtighet; »vi skola icke tala derom; förlåt min glömska — vi ha ju kommit öfverens om det. Har du råkat pappa Rebolledo?»

»Nej, jag har tillbragt hela förmiddagen med att söka dig. Jag har en så märkvärdig fruktan för att första gången möta honom ensam. Det är dumt, oförklarligt, jag vet det. Men jag ville så gerna ha dig med.»

»Ack, så gerna. Nu följer du mig ut med sjöbåten till Klaraborg. Der få vi vara ensamma, och du får hvila ut. Fritz kommer ej förr än till söndagen. Och så är det bara Vivan. Sedan någon dag ge vi oss in till staden och upp till pappa Rebolledo. Min kära lilla Ruth, du hade väl bra svårt att få reda på mig.»

De slogo sig ned på en af bänkarne under kastanjernas löfverk. Ruth var ofantligt uttröttad, af resdagarnes strapatser och sinnesoro. Hon kände benen nästan neka tjänst.

»Jag sökte dig först uppe hos tant Linder», sade hon efter att några minuter ha hemtat sig; »jag hade i all min förvirring rent af förgätit, att du var gift. Jag såg det ändock för några år sedan i Karlsbad, i en svensk tidning, som tillfällighetsvis föll mig i händerna. Jag tänkte då skriva först — jag blef verkligen så glad för din skull; men så visste jag ej, så tänkte jag — ja, det sköts upp och blef sedan aldrig af . . .»

Klara tryckte ömt hennes hand. Hon märkte, att Ruth var på väg att uppröras på nytt och skyndade att säga:

»Ja, den snälla »gumman» hvilar nu i ro. Det fick du väl höra. Hon talade så ofta och så deltagande om dig. De gifvo dig väl min adress?»

»Till din mans kontor. Kassören der gaf mig anvisning till båten, och så . . .»

»Ja, så fann du mig äntligen. — Men nu få vi ej försumma den på nytt. Klockan i Ladugårdslandet slog half nyss. Om du orkar, ge vi oss sakta i väg . . .»

»Men det är omöjligt — så tvärt — mina saker vid jernvägen — allt — allt. — Och jag vet ju egentligen ej, hvarför jag är här, hvad jag skall ta mig för —»

»Inga men; dina saker, dem styr jag om i morgon. Nu är du bara ett snällt barn, som lyder, och jag är din stränga mamma, som befaller. Och dermed punkt.»

Ruths ögon lystes upp af ett svagt stackars leende. Hon böjde sitt bleka ansigte fram emot Klaras, lade sina händer på hennes och bad sakta:

»Kyss mig, Klara, som du brukade göra — förr.»

* * *

Aftonen var obeskrifligt angenäm, och den korta timmen för ångbåtsfärden nästan allt för kort. Efter dagens hetta började luften svalkas af från vattnet; och när de hunno ut på litet vidare vatten, der den svaga brisen strök friare mellan stränderna, som lågo i violett ljus och i orange i den sjunkande solens sneda strålar, var sceneriet hänförande. De togo plats uppe å kommandodäck, hvilket de öfriga passagerarne lemnade något så när i ro, och Ruth återsåg med stilla, glädjefullt vemod de kära utsigterna från barndomsdar.

Herrskapet Ritters vackra villa låg på Rindölandet, strax innan båten hann fram till Vaxholm. Nere på bryggan, som med sitt hvita badhus likt en arm med knuten hand sprang ut i sjön, skönjde de redan på långt håll Vivan vid Charlottes, sköterskans, sida, som med sin hvita näsduk viftade mamma välkommen. När båten lade till och de kommo i land, gjorde den lilla stora ögon af förvåning att se den främmande damen vid mammas sida.

»Se här en tant, som du skall hålla mycket af, ty det gör mamma«, sade Klara och lyfte upp barnet emot Ruth, som kysste den bruna, knubbiga lilla kinden.

* * *

Efter en lång, djup sömn vaknade Ruth vid att det hjertaste solljus låg in i hennes rum tvärs igenom den tunna rullgardinen; det hade så till och med vågat sig ända upp på hennes kudde. Genom silduksluften hörde hon glada röster från parterren utanför: det var Klara och Vivan, som rasade om i lek för att riktigt få blodet i omlopp efter förmiddagsba-

det. Hon kunde ej med ens reda sina tankar och, halft förvirrad, strök hon det blonda, oregerliga håret, lika glänsande rikt som någonsin förr i solens sken, undan ögonen och pannan. Hvar var hon — hvad hade tilldragit sig? Men då med ens klarnade hennes minne, och hon betogs af en angenäm känsla af trygghet och lifslust, som nu var för henne något så godt som alldeles nytt.

Hvad hon kände sig utvilad och stark! Hon rent af öfverraskade sig sjelf, medan hon gjorde sin toalett, med att sakta sjunga. Det var en gammal visa, den Karl Vrede ofta brukat gnola, om prinsessan och ungersvennen; huru den kom för henne nu, efter så många års förlopp, kunde hon ej sjelf fatta; och när hon plötsligt upptäckte, hvad det var för en melodi, hon sakta nynnade på, rodnade hon häftigt och djupt: det stack smärtsamt till inom henne, och hon afbröt sig tvärt. Ack allt var ju dock förbi för henne, allt — utom lidandet och nesan!

Men hon fick ej tid för sina sorgsna tan-

kar, ty i det samma trummade ett par starka barnahänder revelj på heunes dörr, och Vidans klara stämma bad derute ifrån, att »Vivan skulle få komma in». Tillåtelsen var knappast gifven, förr än Ruth hade den lilla rustibussen uppe i sitt knä; och »rustibussen» hade tungan i full gång.

»Det var rysligt, hvad tant hade sofvit länge. Brukade tant alltid sofva så der länge? Mamma och hon hade redan badat. Oh, hvad det var skönt i vattnet. Hur varmt trodde tant, att det var i vattnet? Gissa! — Nej, mera! — Ändå mera. Så mycket hade det inte varit förut på hela sommaren...»

Klara helsade henne gladt godmorgon vid det dukade frukostbordet på verandan, der ampelopsisrankorna med sina stora blanka blad och de vajande, hvita gardinerna gäfvö en behaglig skugga utan att dock någondera helt stänga den vackra utsigten öfver fjärden, som, vimlande af ångare och seglare, glittrade i middagsljuset.

O, bland dessa lyckliga, sorglösa menniskor,

i denna idylliska vrå af verlden, skulle törhända till och med Ruth för en stund kunna förgäta sitt hjertas sorger!

»Har du sofvit godt? Men nej, jag behöfver inte fråga. Jag ser det, på dina ögon, på hela ditt ansigte. Du är som en ny menniska, min kära Ruth. Och nu skall du också börja lefva ett nytt lif.»

»Ja, ack att jag det endast kunde — och finge...»

»Kan och får — det skola väl dina vänner bli män för. Men nu — inga resonnemanger; dertill ha vi ej ännu tid, ty både kaffet och äggen kallna. De äro ur mit eget höns-hus, må du tro, och jag är ej heller litet stolt öfver dem!»

* * *

(Forts.)

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

Handarbeten.

Täckstickning. För den, som varit med om dylikt arbete, synes saken lätt nog, men som troligen många af Iduns läsekrets aldrig varit med om att förfärdiga ett täcke, kan ju några vinkar härvidlag ej vara ur vägen. Ett täcke bör vara $3\frac{1}{2}$ aln långt, $2\frac{1}{2}$ d:o bredt. Såväl foder som yta hopsys jemt och noggrant, att det icke rynkar i sömmen. Derefter vikar man foder och yta mot hvarandra, som på samma gång kastas fast vid den ena sidan i stickbågen; vid den motsatta kastas blott fodret fast. Både upp och ned på fodret fastsysts grofva tygremor, försedda på lika afstånd med starka hyskor, hvari fodret medels snören fastspännes i bågen. Ytan vikas ordentligt tillbaka och stoppet påläggas, hvilket bäst består af väl kärdat bomull. Dertill kunna ej handkardor gerna begagnas, utan stora sådana, fastsatta i s. k. skrubbstol. Täckvadd blir aldrig så mjukt och jemt. Man lägger ena kardharvet på tvären, det andra på längden; antalet hvarf beror på hur tjockt man vill hafva täcket. 4 skålp. bomull brukar vara lagom. Derefter lägges ytan öfver och fastsättes jemt med knappnålar på alla sidor; i båda hörnen fästas först. Man bör alltid iakttaga att icke sticka för tätt, hvilket blott gör täcket styft och ofrefligt. Se här ett lätt mönster: endast raka ränder till bård, mötas i hörnen, afmätas med ett spelkort, inuti ränder på snedden med små blad emellan. Raka ränder erhållas genom att en med krita ingniden snodd af 2 personer sträckes öfver täcket samt, nedtryckt, på midten af täcket hastigt lyftes upp och släppes igen, då en kriterand aftecknar sig. De små bladen sticker man efter mönster, fastsatta med nålar. Då täcket stofferas (fällas), bör man hafva tillhands mindre kardor att lägga in der det behöfs, på det att kanten må blifva jemn.

Frida N. N.

Trasmattor m. m. I ett hem kan man, om allt tillvaratages, erhålla ganska många nyttiga saker t. ex. trasmattor, raffeltyg, strumpgarn m. m. Nu kan väl hända mängen tänker härvid: »Det som användes till sådant, gifver jag till de fattige!» Men männe allt är lämpligt att gifva bort; kläder som egentligen ej äro att slita på eller och utstyrda med krus och bjefs? Andra hellre lämpligt en aflagd klädning, klipp bort det slitna samt alla garneringar och förfärdiga ett passande plagg åt ett litet fattigt barn, och en god gering är gjord. Man har i alla fall något kvar, som, rätt användt, blir till nytta för mig, men hade blifvit till

ingen för den, som fått det. Eller gif någon fattig gumma en bit tyg till en kofta, då roffeltyget blir färdigt, sticka ett eller några par strumpor af garnet till någon fattig eller behöfvande nästa, och nyttan blir sjufaldt större, än om allt utan urskilning bortskänkts till den förstkomne.

Ännu ett ord, och vi skola återkomma dit, hvarifrån vi utgingo.

Gif helst aldrig bort ett söndrigt plagg, om något skall bortgifvas. Lappa det, innan det undanhänges, om det är afsedt att bortskänkas! Har det ej blifvit gjordt, så gif då åtminstone, hvad som behöfves dertill, ty den, som får det, har kanske ej en lapp eller en enda garn.

Man bör lägga hellylle samt stickylle för sig, bomulls- samt halfyllelappar på en annan plats. Har det förra får man ett utmärkt vintertyg eller ock strumpgarn, visserligen ej fint, men ganska användbart; det öfriga användes till mattor.

1). Roffeltyg. Man sänder 3 skålp. yllelump (benämningen just icke vacker) och, om man sjelf har, 2 skålp. ull till någon fabrik, der sådant gods mottages, och man får tillbaka 20 alnar tyg mot ett jemförelsevis lågt pris.

Färgen derå får man efter prof från fabriken sjelf bestämma. Behöfver man en sjal eller filt, ja, då tillsäger man blott derom vid godsets inlemnande, ty äfven sådana tillverkas. 2). Gröfre strumpgarn kan man äfven få spunnet af hellyllelappar o. d. 3). Allt, som ej kan användas till ofvanstående klip-pas till mattor. Lapparne klippes ungefär 1 centimeter breda, hopsys nätt och uppnyttas. Hvita böra färgas gula, röda, blå eller gröna, för att få »stil» på mattorna. Rostgult är billigt och framför allt äkta, mörk anelin samt någon s. k. hemfärg användes; allt kan färgas hemma. Man bör köpa tvinnad varp, om den äfven är dyr, såsom varande ojemförligt mycket starkare, än den man tvinnar sjelf. Huru man sedan skall randa sina mattor, blir en smaksak och beror på de färger man har. Allt s. k. spint samlas i ett kuddvar och gifves till någon fattig.

Frida N. N.

Tvätten.

Att tvätta kulört tyg m. m. 1 k.na hvetekli kokas till hård gröt, hålles upp och får svalna. 1 k.na rå potatis, väl tvättad, rifves, $\frac{1}{4}$ skålp. ylltvål likaså, 2 jungfrur honing, 2 d:o bordsalt, 3 skedblad salmiakspiritus, 2 d:o bensen (eldfarlig), 1 desertsked stött soda, röres mycket väl tillsammans med kligröten.

Tygets behandling: tyget lägges torrt

på ett bord och bstrykes med blandningen medels en mjuk borste; väl afstruket tvättas det sedan bit för bit i litet mjukt, kallt vatten. Sköljes sedan väl, antingen i baljor eller vid rinnande vatten. Tyget bör ej vridas; manglas eller strykes halftorr.

Obs. Vid röda färger utelemnas sodan.

Frida N. N.

Matlagning.

Kall kokt skinka. Man köper en skinka på 11 à 12 R , kokar en god sockersaltlake, och då den är väl kall nedläggas skinkan deri, ingniden med socker och salpeter; den vändes ofta, om laken ej skulle stå öfver. Om den legat i laken 3 veckor, är lagom vattnelägga den 1 dygn. Den lägges i kallt vatten och får koka sakta på jemn eld, i annat fall blir den seg; är vanligen färdig på 2 à $2\frac{1}{2}$ timme. Medan den ännu är varm, aftages svålen, som, i parentes sagdt, kan användas i pressylta. Då den blifvit kall, påströs socker och senap, som blandats, och införes den derpå i stekugnen att brynas jemt och väl. Vill man särskildt pryda skinkan, såsom t. ex. vid julen, arbetar man ägghvita och finsiktadt socker, tills massan blir tjock och framför allt hvit; när den börjar hvitna ihålles litet ättika, som gör den blank. Glas-yren, som måste vara tjock, hålles i en af starkt papper gjord strut med ett litet hål i botten; denna föres öfver skinkan så, att man bildar sneda rutor och i hvarje sådan lägges ett rödt bär (stuckna sockerlingon passar bäst), omkring hvilket man formar en stjerna. Läggen viras med klippt silfver- och guld-papper, och fatet garneras med grönt.

Frida N. N.

Russinkaka. $\frac{1}{2}$ k.na söt eller sur gräde vispas med 2 skedblad socker till hårdt skum; häruti slås 4 vispade äggulor och 3 skedblad skiradt smör, hvarefter vispningen fortsättes; $\frac{1}{2}$ k.na stöta och siktade skorper nedröres äfvensom några kokta, kalla, väl af-runna russin och sist 3 ägghvitor i skum. Hålles i smord och mjölad form och insättes genast i svag ugnsvärme. Af denna smet kan bakas munkar. Ätes med sylt.

Frida N. N.

Efterrätter.

Efterrätt af rismjöl. $\frac{1}{4}$ k.na gräde kokas upp med 12 ort riven sötmandel, blandad några bittra, litet kanel och socker efter smak. Då det kokar, invispas 36 ort rismjöl, får koka några minuter, hvarefter 5 hela ägg, vispade med 3 skedblad godt hvetemjöl, röras

i gröten under ständigt kokning. Då den ser hård ut, hålles den upp i smorda aflånga formar och får kallna. Gröten hvälves ur formarne på ett smakfritt skärbräde och skäres i tjocka skivvor, hvilka bestros med fint rifvebröd och stekas gulbruna i smör. Serveras varma med sylt.

Frida N. N.

Bakning.

Falsa mandelkransar. 1 skålp. siktadt socker, 1 skålp. smör, $1\frac{1}{2}$ skålp. mjöl, 15 ort skållad och riven bittermandel, 4 à 5 gulor, hvilka vispas först och blandas med mandel; derefter tages sockret och smöret, sist mjölet. Uttages genast med sprits.

Till en half sats tages 3 gulor.

Frida N. N.

Mandless. 6 ägg, 1 skålp. socker, $\frac{1}{2}$ skålp. sötmandel, 1 skålp. mjöl, $\frac{1}{2}$ tesked hjorthornssalt. Rullas i groft socker.

Frida N. N.

Upsalabröd. 1 skålp. smör, 30 ort socker, 1 jumfru bränvin, $\frac{1}{2}$ skålp. mjöl; ej för het ugn. Tages ut med mått och doppas i socker.

Frida N. N.

Huskurer.

Ett osvikligt plåster för svårläkta sår. 12 ort färtalg, 12 ort vax och 12 ort grankåda, d:o 1 jumfru god matolja. Vaxet och kådan, sönderdeladt i små bitar, samt talgen och $\frac{2}{3}$ af oljan smältes i en stentalrik öfverelden, omröres väl, men får ej koka. Silas väl genom dubbel gardin. Då massan blifvit kall, inarbetas den öfriga oljan. Anmärkas bör, att af kådan utväljas de klaraste och renaste bitarne. Plåstret utstrykes jemt och temligen tjockt på grof och fast linneväf. Medan det drager, ombytes det dagligen, men sedan mera sällan. Detta enkla plåster, som hvar och en i t. o. m. de aflågnaste bygder kan förskaffa sig, har en förvånansvärd förmåga att på samma gång draga och läka. Matoljan är ej nödvändig; dess egenskap härvidlag, är blott att göra plåstret mjukare.

Frida N. N.

Fönsterträdgården.

Ett förträffligt gödningsämne för krukväxter är benmjöl, som, om växten skall omplanteras, blandas med jorden; 1 skedblad till en vanlig kruka. Man kan ock, för att undvika omplantering, taga bort den öfversta jorden, blanda benmjöl med ny och fylla krukans dermed. Man måste alltid noga tillse, att intet oblandadt benmjöl kommer intill vare sig växten eller dess rötter.

Frida N. N.

Konservering.

Saltgurkor. Nyss afplockade jemm-stora gurkor läggas i friskt källvatten en half dag, hvarefter de få afrinna på linne. Skarp saltlake kokas och får kallna; gurkorna nedpackas i en bytta hvarfalls med körsbärsblad, svarta vinbärsblad samt dillkronor, hvarefter den kalla laken påhålls, uppblandad med 3/4 kalla kall, kokt ättika, 3 ort hvit vinsten och 3 ort alun till hvarje kanna saltlake. I händelse gurkorna ej vilja hållas utan att mögla, bör man på hösten torka af de bladsorter, som användas, för att vid behof kunna ompacka dem, då äfven nykokt lake påhålls. Frida N. N.

Vanlig sill. Man kan med fördel insalta matsill, som är rätt användbar till sillpudding, sillsalat, ättikssill m. m. Man gälar sillen samt nedpackar den rikligt med salt mellan hvarven. Frida N. N.

Väfning.

Tyg till herrkläder. Varpen: otvinnadt brun ullgarn, väften: 2 svarta och 1 hvit ylletråd hoptvinnade. Väfdt kypert och upplagd 4 alnar efter skålpundet. Hel stamp och klädesberedning. Frida N. N.

Läkareråd.

Förlofvad. Sannolikt utan betydelse. Iakttag vid dessa tillfällen stillet så mycket som möjligt, helst stillaliggande. Som antipyrin i dos af 1-2 gram i några fall ger lindring, kan ni försöka detta medel, som, i motsats till de flesta smärtstillande medel, fås utan läkares recept.

B. B. a). Ni bör i sommar underkasta er en grundlig behandling vid en vattenkuranstalt. b). Tag på qvällen ett och ett half gram bromnatrum. c). Det ha vi ingen anledning att tro.

Paula. Fukta de kliande ställena med en lösning af 2 delar naphthol i 100 delar utspädd sprit. Skulle det onda vara skabb — något som ej utan undersökning kan afgöras — måste ni genomgå en särskild skabbkur.

Agneta. Ni torde i detta fall knappast ha någon hjälp att vänta annat än genom användande af lämpliga bad (tallbarrsbad, gyttebad, o. s. v.) och massage. Ni gör klokt i att i sommar undergå en kur vid lämplig badort.

Alia. Utom de födoämnen, ni sjelf omnämner, bör ni undvika alla öfriga svärsmälta s. potatis, salt mat, etc. Ni bör en tid bortåt leva blott på löskokta ägg, mjölkmat, fisk och hvetbröd och så småningom öfvergå till förtärandet af andra lätsmälta födoämnen, t. ex. färskt kött, ett fett tillagadt. Drink morgon och afton 1 dricksglas Porlavatten. Af-rifningarna äro nyttiga, och ni kan när som helst börja dermed.

H. A. Skaffa er rymliga skodon, som ej förorsaka tryck, och använd i öfrigt den behandling, som föreskrifvits Viola i nr 9.

Lida. Om ni ej blir bättre genom den behandling, som tillrädts Ina i nr 9, bör ni vända er till specialist.

Marianne. Se svar till Lilly i nr 13. Galeotto. 1). Detta medel är i dylika fall ännu för litet pröfvadt, för att vi skola kunna med bestämdhet besvara er fråga. I de flesta fall torde dock försöket misslyckas. 2). Ja. 3). Första vilkoret är naturligtvis, att er »nervösa magkatarr» (och er allmänna nervositet?) behandlas.

Adèle. Drink under några veckors tid ett punschglas Porlavatten fyra gånger dagligen till måltiderna. Förtär under denna tid blott mjölkmat, ägg och godt färskt kött, väl (ej fett) tillagadt. Se i öfrigt svar till Souma Ax. 1) i nr 6 och till Isedora i nr 11.

Andriäppa. Som dylik »andriäppa» förekommer som ett symptom vid en mängd olika sjukdomar ss. hjertfel, lugsjukdomar, njurlidande, bleksot o. s. v., så är det oss omöjligt i detta fall gifva er råd. Blott en läkare, som har tillfälle att undersöka er, kan föreskrifva lämplig behandling.

— an 21. Af hypnotism har ni i detta fall helt säkert ingen hjälp att vänta. Snarare torde en badkur vara lämplig; med bestämdhet våga vi dock ej yttra oss härom utan tillfälle till undersökning. Bäst vore, om ni hade tillfälle att vända er till specialist.

Axema. Då det visade sig, att den omnämnda sommarvistelsen hade ett så godt resultat till följd, så gör ni klokt i att äfven i sommar besöka Jemtland eller möjligen någon annan högt belägen kurort, t. ex. Ulricehamn. Ombytet af vistelseort torde blifva det enda säkra medlet äfven för de öfriga symptomen, som ni omnämner. — Angående er sons sjukdom hänvisa vi till svaret till Vera i nr 7.

Uarda (?). Använd den nämnda tincturen hvarje qväll, men gnid strax derefter i följande hårolja: 2 delar salicylsyra, 100 delar olivolja.

Lilla Maj. Ni gör klokt i att upphöra med digtningen. Tag daglig motion i fria luften. Drink ett glas pyrofosforsyrdt jernvatten morgon och afton. I början måste ni tvinga er

att äta — välj dervid helst mjölkmat och ägg och, när aptiten ökas, annan stärkande föda. — Gif er dotter litet Carlsbadervatten; skaffa henne om möjligt amma.

Fru Z. Sannolikt synes oss vara, att det onda beror deraf, att han hela dagen har stillasittande, ansträngande arbete. En å två månaders fullständig hvila i sommar på landet är ej blott önskvärd, utan nödvändig.

Elna W. I sådant fall hjälpa inga inre medel, utan antingen bör operationen företagas, eller också bör ni åtminstone skaffa er lämpligt bandage. Vänd er till närmaste lasaretsläkare.

Majken. För vår del tvifva vi på, att detta är möjligt. Skulle någon förbättring kunna vinnas, så fördras i alla händelser behandling af specialist i hudsjukdomar — någon annan läkare torde knappast kunna uträtta något.

49-årig. En grundlig kur i sommar synes oss, efter hvad ni ytterligare meddelar, vara absolut nödvändig.

Mida. Beror nog på den ansträngande sys-selsättningen. Finnes ej möjlighet till minskning här? — Tag under några veckors tid tre gånger dagligen tre stycken Pil. sulphat. chin. D:r — d.

Frågor.

Nr 68. Får en folkskolelärarinna gifva sig och ändock behålla sin plats? Mia Z-t, Norrköping.

Nr 69. En af Iduns läsarinno undrar, hvilken som är vackrast på ett virkad täckespets omkring eller frans. Om spets är vackrast, önskas några beskrifningar derpå. M-a.

Nr 70. Skulle någon af Iduns läsarinno vilja upplysa mig om, huru man kanderar nötter? Elise.

Nr 71. Skulle »Smäländska» från Stockholm, hvilken i nr 8 af »Idun» framlagt en matordning för hönsen, vilja upplysa, hvar s. k. risgrynsaffall finnes att köpa och till hvad pris. Hvad ha hönsen fått om hösten och vintern; »Ply Bock», hvad sägs om dem? Hönsuppfödare.

Nr 72. Finnes något sätt att kunna borttaga oljefäckar, som kommit på en bok derigenom, att den några dagar legat på ett nytt skrifbord och af oljan i poleringen blifvit förstörd? Som boken ej är min egen, är jag mycket bekymrad öfver detta missöde, och vore särdeles tacksam, om svar snarast kunde meddelas. En intresserad läsarinna af Idun.

Svar.

Nr 26. Är det golf, som behöfver skuras ofta, är bra att begagna kalk, upplöst i litet vatten i stället för såpa. Men är det rum, som man inte behöfver bebo under tiden, kan man bstryka golvet med klorkalk, alldeles som man limmar en spis, sedan det först blifvit öfverdraget med en våt trasa; får så stå ett half eller helt dygn, allt efter som det är tjockt bstrukt. Det är noga, att det blir jämt, derför öfverdrages det med borsten några gånger för att inte bli fäckigt. Sedan bortskuras med sodavatten och sköljes mycket väl. Detta har jag försökt, och resultatet har visat sig utmärkt. Klorkalken kan vara litet obehaglig, men är det den ärstiden man kan vandra starkt, går den snart bort. Sönder-skurna lökar, ställda på golvet i något kär, tror jag borttaga äfven den lukten. Anna H.

Nr 44. Ägg, som äro värpta efter »Ois-messan» den 29 juli, förvaras mycket bra till vinterbehof, om man så snart som möjligt ingnider dem med något fett och sätter dem i en vanlig ägghylla i ett svalt, frostfritt rum samt vänder dem en gång i veckan eller minst hvar fjortonde dag.

Den som tycker att detta sätt är tidsödande, kan lägga äggen i ett tätt kär, hvarfalls med vanlig släckt kalk, så att intet ägg när det andra, hvarefter vatten påhålls, så att det står öfver kalken. Man bör tillse, att kalken ständigt är våt. Hvitvan af ägg, som förvarats på detta sätt, har med lätthet bragts till hårdt skum t. o. m. i mars månad. »Fritulas».

Nr 45. Sprätta bort såväl den hvita mössan som fodret från sammetskanten, doppa sedan den hvita sammeten i ljumt vatten och gnid derefter i den med fin hvit tvål; arbete den sedan, tills den synes klar och ren, med en mjukare ren borste och skölj den derefter i flere ljumma vatten, tills all tvålen gått ur den. Stoppa sedan upp den med en ren handuk och torka den i så starkt solsen som möjligt. Är mössan gammal och något gulnad, så skadar det ej att tillsätta litet »blåkort» i sista sköljvatnet. Pyla.

Nr 48. Tag 1/2 liter vatten och ett hektogram alun, låt det koka 20 minuter; derefter upphålls detsamma, och den frostsakade lemman neddoppas deruti, medan det är mycket varmt. Detta bör dock upprepas många gånger. Samma alumlösning kan uppvärmas flere gånger. Ester.

Nr 49. Massage hjälper med säkerhet, är bepröfvadt. Maria.

Nr 53. Lädorna böra vara 3 fot långa, 1/2 fot breda och 7 tum djupa; de fyllas till hälften med färsk bästgödsel och packas hårdt. Efter 3 dagar brytas fröklimparna i tre lika stora delar, som läggas derofvanpå, 4 tum från hvarandra. 6 dagar derefter bredes ett nytt lager af färsk gödsel 1/2 tum högt deröfver och tillpackas hårdt. Efter 14 dagar lägges ett lager af mull 2 1/2 tum tjockt, hvilket äfven tillpackas. När mullen kännes torr, vattnas den litet med ljumt vatten, och efter 5 å 6 veckor börja champignonerna växa samt kunna skördas under 6 veckor å 2 månader.

De erfordra hvarken dager eller frisk luft. Lädorna böra ställas i källaren. Ett annat sätt: 1 tum tjockt med halm, fröklimparne läggas i små stycken, så tätt som möjligt i halmen, och täckas med 3/4 tum mull, som tillpackas väl; dessa vattnas oftare än de förra. Champignonfrö köpes hos fröhandlare.

Nr 55. Det enda och bästa sättet är att använda benzin eller fotogen. Frida bör hålla fotogäsen i sin oljekanna och förfara på samma sätt som vid vanlig oljning. Sedan detta skett, ingjuter man benolja. Kom ihåg att fotogen blott användes för att lösa, ej såsom ett smörjmedel. Trampa symaskinen rätt duktigt, och torka den sedan med en ren, mjuk lapp på alla tillgängliga delar, och Frida skall få sin symaskin som ny. Polly R.

Nr 56. Som svar på er fråga kan jag upplysa, att ni åt er 15-åriga som kan få duglig lärare i violoncell i hr A. Bergström, k. kammarmusik i hofkapellet. Adress: Grefvegatan nr 41. En sakkunnig.

Nr 57. Sedan allt löst dam med en mjuk borste blifvit afvägnadt från gipsbilderna, bstrykas de med en blandning af kall skummad mjölk och blyhvitt (blandningen omröres väl, får ej vara all för tjock). Bstrykningen förnyas två å tre gånger efter behof, men skall gipsbilden fullständigt torka mellan hvarje gång. Pyla.

Nr 58. Då min uppsats »matsedel för hönsen» föranlett de frågor, som »hönsdamen» i nr 68 framställer, anser jag mig äfven böra besvara dem. a) Förra sommaren köpte jag en bal risgryn efter 7 1/2 öre skålp. Priset lär dock nu haiva stigit till följd af ökad tull. Andersson och Lenngren, Göteborg, ha annonserat i Sveriges Hönstidning om billiga risgryn till hönsföda. I hvarje välskött hönsgård bör ris ingå åtminstone en gång i veckan för sin skalbildande egenskap.

b) Träkol och svafvel äro ypperliga preventiv för flere hönsjukdomar såsom kolera och magsyra. Stötta träkol gifvas äfven åt ankor och kalkoner.

c) Enda vilkoret att kunna få vinst på sin hönsgård är, att gifva god, tillräcklig föda och bra skötsel, hvilket alltid i längden blir det billigaste. Så länge man håller på den gamla satsen, »hönsen föda sig sjelfva», kan aldrig beräknas någon behållning af en hönsgård. Kunde blott landtbrukaren förmå sig att egna litet mera omsorg åt hönskötseln, än hittills skett, skulle han deri få en ganska vigtig binnärning. Hvad min egen lilla hönsgård beträffar (den bestod vid förra årets början af 32 höns, som vid årets slut ökats till 78), hade jag under året i vinst 130 kronor. Största förtjensten var försäljningen af praktiga slagtdjur, hvaraf en del vägde 8 skålp. Såsom bevis på utmärkt värpning kan jag nämna, att 5 minorakånorer under maj lade 120 ägg. Ett sådant gynnsamt resultat kan endast tillskrivas den goda födan och skötseln.

d) Af ofvanstående skall kan jag på inga vilkor förorda en billigare utfodring af höns, som att t. ex. »om morgonen gifva dem litet potatis eller andra rester från köket» (i artikeln: Att anlägga en hönsgård», nr 7 af Idun). Bor »hönsdamen» i närhet af stad, der bryggerierna, köp då mäsik och använd det till morgonfoder, dock alltid upplandadt med med något hafremjöl samt kokt potatis, kålrötter eller morötter. Likaså kan ju linfrömjöl användas i stället för majs mjöl. På våren och sommaren få hönsen tre mål om dagen. Middagsfodret, 5 händer säd till 15 djur, kastas omkring i gården eller skjulet. Vintern, då dagarna äro kortare, blott 2 mål om dagen, middagen utlemnas. Någon mat får aldrig kvarligga i fodret från mål till mål, utan borttages all öfverblifven mat en quart efter sedan fodringen skett.

Breflåda.

Utilis. Naturligtvis med största nöje! Frank. Eder uppsats är tyvärr förfärens vid den stora nyårsrensningen i vår manuskriptsamling.

... n... Annonsera! Det är vårt råd. Gretchen. Eder lilla skiss röjer anlag. Få vi behålla den och genom lämplig retouche dämpa den på sina ställen något för blomsterrika stilen, skola vi, när utrymme gifves, söka bereda den plats.

Karin B. Gömdt är icke glömdt. Fru Hilma m. fl. Vi ha under den senaste veckan icke från ett utan flere skilda håll mottagit liknande böneskrifvelser om 10-åriga insamlingar för ändamål, som visserligen i sig sjelfva kunna vara behjertansvärda. Men vi våga härvid ej gifva ett så färligt prejudikat, som att intaga dem; gå vi en till mötes, måste vi för rättvisans skull göra alla till viljes — och Iduns redan förut hårdt anlitade spalter skulle inom kort icke räckta till för idel upprop! Red.

Innehållsförteckning:

Eva Vigström (Ave); med porträtt och sjelfbiografi. — Mellan himmel och haf; dikt af Daniel Fallström. — Må exemplen tala; verkligsbilder af Clara Romdahl, prisbelönt vid Iduns femte täfning. — »Ur småskolelärarinans lif»; af f. d. lärarinna. — Morgondragten; af Malin. — Teater och musik. — Literatur. — Ett storstadsbarn; berättelse för Idun af Johan Nordling (forts.).

Handarbeten. — Trätten. — Matlagning. Efterrätter. — Baking. — Huskurer. — Fönsterträdgården. — Konservering. — Väfning. — Läkareråd. — Frågor. — Svar. — Breflåda.

Annonser. LEDIGA PLATSER.

En bättre, anspråkslös flieka önskas i ett mindre hushåll på landet att gå frun tillhanda. Sökanden skall vara kunnig i matlagning samt sömnad och finare handarbeten.

Ingen må anmäla sig, som ej är fullt kompetent till platsen. Svar jemte fotografi kan sändas till »X» Qvistrum, poste restante. [172]

PLATSSÖKANDE.

Ett bildadt fruntimmer önskar plats såsom behjelpig i hushållet, att gifva musiklektioner eller som skrifvträdare. Skicklig i handarbeten. Goda referenser. Små löneanspråk. Svar till »H. R.», här. [161]

Ett yngre fruntimmer önskar i sommar vistas på landet i angenäm familj att undervisa i sång och musik. Herr Richard Andersson, Stockholm, Brunnsgatan 28, har benäget lofvat lemna närmare upplysningar. [171]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius

Lilla Vattugatan 24. 9-10 och 2-3. Företrädesvis mag- och hudsjukdomar. [153]

Doktor Carl Flensburg

14 Lilla Vattugatan 14. Hvardagar 1/3-1/4. Helgdagar 10-11. Behandlar företrädesvis Barnsjukdomar. [84]

Doktor C. D. Josephson

Hötorget 11, 1 tr., Hvardagar 2-3. Helgdagar 10-11. Allm. telef. 69 10. Fruntimmersjukdomar, Förlösningar. [133]

Tandläkaren Constance Elbe,

Humlegårdsgatan 8, 2 tr. Rådfrågningstid 1-2. [120]

I en vacker och liflig trakt strax invid Eksjö emottagas ianckorderingar öfver sommarmånaderna. Goda referenser lemnas. Vidare meddelar fru majorskan Emilia Engström, adr. Eksjö, Åkerslund. [160]

Angenäm bostad å landet. Till följd af dödsf. säljes el. uth. genast en för få år sedan väl bygd lägenh. med evard. besittningsr. till jorden. Stället bygd till privatskola, lämp. sig utm. till sjukhem, hushålls-, bokhålleri- el. privathem. Läget 1/4 mil från jernv., 1/4 från ångb. i en af Nerikes bördigaste trakter inv. löf och barrskog. Byggn. vacker inneh. 13 rum, deribl. 2 större salar, kök, källare och nödv. uthus. Trädg. närm. 1 tld, ädla fruktträd, bärb. och land. Närm. underrättar H. F. Pira, Norrköping. [175]

Husmödrar!

Försöken Th. Winborg & Cris i Stockholm tillverkningar af

Ättika, Senap, Såser, Soja,

flere gånger prisbelånade och fullt jemförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare.

